

Cuprins

Abrevieri.....	5
Capitolul I. Principiile repartizării și exercitării competențelor în cadrul Uniunii Europene	9
<i>Secțiunea 1. Principiul atribuirii</i>	9
<i>Secțiunea a 2-a. Principiul cooperării loiale</i>	11
2.1. Reglementarea generală a cooperării loiale înainte și după Tratatul de la Lisabona.....	11
2.1.1. Clauza privind cooperarea loială înainte de anul 2009	11
2.1.2. Clauza privind cooperarea loială după 2009, momentul intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona	13
2.2. Cazuri speciale de cooperare loială (Tratatul de la Lisabona)	15
2.3. Reglementarea loialității la nivelul dreptului intern al statelor membre – studiu de caz: România	17
<i>Secțiunea a 3-a. Principiul subsidiarității</i>	19
<i>Secțiunea a 4-a. Principiul proporționalității</i>	27
<i>Secțiunea a 5-a. Procedura co-legislativă de adoptare a actelor juridice ale Uniunii Europene și procedura bugetară – cazuri concrete de aplicare a principiilor atribuirii și cooperării loiale</i>	32
5.1. Procedura co-legislativă de adoptare a actelor juridice ale Uniunii Europene	32
5.1.1. Procedura legislativă ordinară (art. 294 TFUE)	33
5.1.2. Procedura legislativă specială.....	37
5.2. Procedura bugetară.....	39
5.2.1. Temei juridic	39
5.2.2. Obiective.....	39
5.2.3. Procedura	40
Capitolul II. Delimitarea competențelor în cadrul Uniunii Europene	42
<i>Secțiunea 1. Precizări prealabile</i>	42

<i>Secțiunea a 2-a. Tipuri de competențe</i>	45
2.1. Competențele exclusive	46
2.2. Competențele partajate.....	52
2.3. Competențele de coordonare.....	57
2.4. Competențele „complementare” (sprijinire, coordonare, completare)	59
<i>Secțiunea a 3-a. Temeiul legal al competențelor</i>	64
<i>Secțiunea a 4-a. Competențele privite din perspectivă federală</i>	71
Capitolul III. Sistemul jurisdicțional al Uniunii Europene	73
<i>Secțiunea 1. Aspecte prelabile cu privire la Curtea de Justiție a UE (CJUE)</i>	73
1.1. Noutățile aduse de Tratatul de la Lisabona cu privire la CJUE	73
1.2. Procedura ordinară și procedurile speciale în fața CJUE.....	76
1.2.1. Procedura ordinară.....	76
1.2.2. Procedurile speciale	78
1.3. Intervenția în fața CJUE.....	79
1.4. Executarea hotărârii CJUE în baza art. 260 din TFUE și sancțiunile pentru neexecutare	81
1.5. Reprezentarea României la CJUE.....	83
1.5.1. Sediul materiei.....	83
1.5.2. Cadrul instituțional	83
<i>Secțiunea a 2-a. Trimiterea preliminară – mecanism necontencios de colaborare între instanța de la Luxembourg și instanțele naționale ale statelor membre</i>	86
2.1. Aspecte prelabile privind jurisprudența Curții de la Luxembourg ca izvor de drept al UE	86
2.2. Mecanismul trimiterii prelabile.....	91
<i>Secțiunea a 3-a. Acțiunile în fața CJUE</i>	95
3.1. Condițiile pentru declanșarea acțiunii în anulare reglementate de art. 263	95
3.1.1. Sediul materiei.....	95
3.1.2. Titularii acțiunii	95
3.1.3. Actele care pot face obiectul unei acțiuni în anulare	96
3.1.4. Motivele.....	96
3.1.5. Termen pentru introducerea acțiunii.....	97

3.1.6. Efectele hotărârii.....	97
3.1.7. Executarea hotărârii (art. 266 TFUE)	98
3.1.8. Anulare în contexte speciale.....	99
3.2. Excepția de ne-legalitate (art. 277 TFUE)	104
3.3. Acțiunea în carență – art. 265 TFUE (ex-art. 232 TCE).....	105
3.3.1. Noțiune	106
3.3.2. Legitimarea procesuală activă în cadrul acțiunii în carență.....	106
3.3.3. Legitimarea procesuală pasivă din cadrul acțiunii în carență.....	107
3.3.4. Procedura acțiunii în carență	107
3.3.5. Cauze de nelegalitate invocate pe calea acțiunii în carență.....	108
3.3.6. Efectele hotărârii: constată și obligă să acționeze	108
3.4. Acțiunea funcționarilor publici	108
3.5. Răspunderea statelor membre pentru nerespectarea dreptului Uniunii Europene.....	111
3.5.1. Acțiunea în neîndeplinirea obligațiilor de către statele membre (art. 258 TFUE, fostul art. 226 TCE)	112
3.5.2. Răspunderea extracontractuală a statelor membre pentru prejudiciile rezultate din încălcarea dreptului UE (creație jurisprudențială).....	128
3.6. Răspunderea contractuală a Uniunii	147
3.7. Răspunderea extracontractuală a UE	147
Capitolul IV. Piața internă a Uniunii Europene	149
<i>Secțiunea 1. Aspecte generale legate de integrare și etapele acesteia.....</i>	<i>149</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Libertățile de circulație – parte a pieței interne a UE</i>	<i>154</i>
2.1. Libera circulație a mărfurilor – aspecte generale.....	154
2.1.1. Noțiunea de marfă	155
2.1.2. Interzicerea taxelor cu efect echivalent taxelor vamale.....	156
2.1.3. Interzicerea restricțiilor cantitative și a măsurilor cu efect echivalent.....	157

2.1.4. Excepții de la libera circulație a mărfurilor	158
2.1.5. Clauzele de salvagardare	158
2.2. Libera circulație a persoanelor – aspecte generale.....	159
2.2.1. Beneficiarii liberei circulații a persoanelor.....	161
2.2.2. Domeniul de aplicare ratione materiae	163
2.2.3. Excepții de la libera circulație a persoanelor	163
2.3. Libera circulație a serviciilor – aspecte generale	165
2.3.1. Domeniul de aplicare.....	166
2.3.2. Excepții de la libera circulație a serviciilor	168
2.4. Libera circulație a capitalurilor și plăților – aspecte generale.....	168
2.4.1. Domeniul de aplicare.....	169
2.4.2. Excepții de la libera circulație a plăților și capitalurilor.....	170
2.4.3. Clauzele de salvagardare	171
Capitolul V. Politicile Uniunii Europene	172
<i>Secțiunea 1. Politici – prezentare generală</i>	<i>172</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Politica concurenței în cadrul Uniunii Europene</i>	<i>174</i>
2.1. Reguli concurențiale adresate statelor membre ale Uniunii Europene	175
2.2. Reguli concurențiale adresate întreprinderilor din Uniunea Europeană.....	178
<i>Secțiunea a 3-a. Politica comercială comună (parte a acțiunii externe a UE) – prezentare generală</i>	<i>181</i>
3.1. Acordurile comerciale internaționale.....	182
3.2. Regimul comun al importurilor.....	182
3.3. Regimul comun al exporturilor.....	183
3.4. Dumpingul	183
3.5. Subvențiile	184
3.6. Obstacolele în calea comerțului	185
3.7. Contrafacerea	185
Bibliografie	189